

Ulkoasiainvaliokunta

Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle Suomen tuesta Afganistanille ja Suomen osallistumisen lisäämisestä Resolute Support -kriisinhallintaoperaatiossa

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle Suomen tuesta Afganistanille ja Suomen osallistumisen lisäämisestä Resolute Support -kriisinhallintaoperaatiossa (VNS 3/2018 vp): Asia on saapunut ulkoasiainvaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty puolustusvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunnot

Asiasta on annettu seuraavat lausunnot:

- puolustusvaliokunta PuVL 9/2018 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- ulkoministeri Timo Soini, ulkoministeriö
- apulaisosastopäällikkö Timo Kantola, ulkoministeriö
- yksikönpäällikkö Sari Rautio, ulkoministeriö
- lähetystöneuvos Anu Apo, ulkoministeriö
- erityisasiantuntija Niina Tenhio, ulkoministeriö
- vanhempi osastoesiupseeri Matti Kemppilä, puolustusministeriö
- KRIHA-vastualueen johtaja, everstiluutnantti Harri Uusitalo, Pääesikunta

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Johdanto

Käsittelyssä olevan selonteon tarkoituksena on antaa eduskunnalle arvio Afganistanin tämänhetkisestä tilanteesta ja tietoja Suomen kokonaistuesta Afganistanille sekä kuulla eduskuntaa Resolute Support -operaatioon osallistumisesta sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain (211/2006) 3 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Aikataulun osalta valiokunta toteaa selonteon saapuneen eduskuntaan varsin myöhäisessä vaiheessa ennen istuntotauon alkamista, mikä jätti asian valiokuntakäsittelylle hyvin vähän aikaa.

Valiokunnan mietintö UaVM 7/2018 vp

Ulkoasiainvaliokunta on käsitellyt Afganistanin tilannetta ja Suomen tukea Afganistanille myös saamansa UTP —selvityksen pohjalta ja siitä vast'ikään 9.5.2018 antamassaan lausunnossa (UaVL 4/2018 vp - UTP 6/2018 vp). UTP-selvitys sisälsi yleisarvion Afganistanin tilanteesta mukaan lukien maan rauhanprosessi, turvallisuustilanne sekä taloudellinen ja sosiaalinen kehitys sekä selvityksen Suomen osallistumisesta Afganistanin tukemiseen ja vakauttamiseen, pois lukien sotilaallinen kriisinhallinta. Sotilaallista kriisinhallintaa koskeva osio on sisällytetty nyt eduskunnalle toimitettuun selontekoon.

Yleisarvio Afganistanin tilanteesta

Ulkoasiainvaliokunta yhtyy sekä selonteossa että valiokunnan asiantuntijakuulemisissa esitettyihin arvioihin siitä, että kansainvälisen tuen merkitys Afganistanille on edelleen keskeisen tärkeää niin maan sisäisen kuin laajemmin alueellisen ja kansainvälisen vakauden näkökulmasta. Afganistan on edelleen yksi maailman köyhimmistä maista ja hyvin hauras valtio. Afganistanin kehityksellä on suorat vaikutuksensa myös kansainvälisen terrorismin ja ääriliikkeiden vastaiseen taisteluun, huumekaupan rajoittamiseen sekä hallitsemattoman maahanmuuton volyymiin.

Huomionarvoista Afganistanin nykyisessä tilanteessa on se, että maan turvallisuustilanne on heikentynyt sen jälkeen, kun useamman vuoden ajan käynnissä ollut turvallisuusvastuun siirto Afganistanin omille turvallisuusviranomaisille saatiin päätökseen ja kansainvälinen ISAF-operaatio lopetettiin vuoden 2014 lopussa. Maan heikentyneen turvallisuustilanteen takia esimerkiksi jotkut kansainväliset avustujajärjestöt ovat joutuneet poistumaan Afganistanista. Jatkossa ulkoasiainvaliokunta pitää tärkeänä, että myös Suomi arvioi aiempaa perusteellisemmin sitä, miksi kansainvälisen yhteisön laajasta avusta huolimatta Afganistanin vakauttaminen ei ole onnistunut, ja että eduskunnalle annetaan Afganistanin tilanteesta mahdollisimman oikea ja realistinen kokonaiskuva. Se edellyttää kriittistä tarkastelua niin Afganistanin turvallisuustilanteen, oikeusvaltiokehityksen ja hallinnon kehittämisen kuin taloudellisen kehityksen osalta. Turvallisuustilanteen muutokset on myös huomioitava asianmukaisesti afganistanilaisten turvapaikanhakijoiden hakemuksia ja palautuksia koskevassa päätöksenteossa.

Rauhanprosessi

Selonteon mukaan Afganistanin hallitus on hyväksynyt tiekartan rauhanneuvotteluiden aloittamiseksi maassa. Ulkoasiainvaliokunta pitää tätä tärkeänä kehityssuuntana ja toistaa tässä yhteydessä pitkäaikaisen kantansa, jonka mukaisesti Afganistanin kestävä vakauttaminen edellyttää kansallisen sovintoratkaisun löytämistä maan tilanteeseen poliittisen dialogin kautta. Tätä taustaa vasten presidentti Ghanin 7.6.2018 tekemä ilmoitus vajaan kahden viikon mittaisesta tulitauosta Talibanin kanssa on askel oikeaan suuntaan. Suomen ja EU:n tulee osana kansainvälistä yhteisöä nyt voimakkaasti tukea Afganistanin hallitusta rauhanneuvotteluiden edistämiseksi ja tehostamiseksi.

Valiokunta pitää tärkeänä, että rauhanneuvottelut ovat laaja-alaiset, jotta sovinnolle voidaan varmistaa väestön riittävän vahva ja laaja tuki. Se on ehdoton edellytys rauhan ja kehityksen vahvistamiselle. Kansallisen rauhanprosessin tukemisessa on tärkeää huomioida Afganistanin hajautettu hallintojärjestelmä ja maakuntien, heimoneuvostojen ja paikoitellen talibanien vahva asema. Rauhanneuvotteluissa onnistuminen edellyttää aiempaa perinpohjaisempaa maa-analyysiä siitä,

Valiokunnan mietintö UaVM 7/2018 vp

mitkä ryhmittymät ovat rauhan ja kehityksen kannalta tärkeitä ja tuettavia. On myös huolehdittava siitä, että toistaiseksi rauhanneuvotteluiden ulkopuolella olleet relevantit ryhmät saadaan neuvotteluihin mukaan.

Etsittäessä poliittista ratkaisua Afganistanin tilanteeseen on myös huomioitava konfliktiin liittyvät alueelliset intressit ja valtapolitiikka. Alueen yhteiskunnallisen kehityksen ja turvallisuustilanteen kannalta avainasemassa on erityisesti Pakistanin rooli. Ulkoasiainvaliokunta katsoo, että Suomen ja EU:n tulee tukea aktiivisesti alueellisen yhteistyön lisäämiseksi tehtyjä aloitteita. Keskeistä on löytää neuvotteluprosessit, joissa sekä alueen valtiot että siellä toimivat ulkovallat, kuten mm. EU, Venäjä ja Yhdysvallat, ovat edustettuina.

Suomen tuki Afganistanille

Afganistanista tuli Suomelle merkittävä avustuskohde vuonna 2002 kansainvälisen yhteisön käynnistäessä ponnistelut maan jälleenrakentamiseksi ja vakauttamiseksi. Afganistanin tukeminen on ollut siitä lähtien ja on yhä yksi Suomen ulkopolitiikan keskeisiä prioriteetteja. Ulkoasiainvaliokunta on useissa aiemmissa yhteyksissä korostanut kriisinhallinnan kokonaisvaltaisen lähestymistavan merkitystä pysyvien turvallisuusvaikutusten ja muiden yhteiskunnan vakautta lisäävien vaikutusten aikaansaamiseksi konfliktialueilla. Valiokunta toteaa tämän kokonaisvaltaisen lähestymistavan toteutuvan hyvin Suomen tuessa Afganistanille. Suomi osallistuu Afganistanin vakauttamispyrkimyksiin yhdistämällä poliittisen vaikuttamisen, kahdenväliset suhteet, kehitysyhteistyön sekä sotilaallisen ja siviilikriisinhallinnan.

Kehitysyhteistyön osalta selonteossa luetellaan Suomen tavoitteiksi Afganistanissa naisten ja tyttöjen aseman vahvistaminen, ihmisoikeuksien ja tasa-arvon edistäminen, yhteiskunnan demokraattisuuden ja toimintakyvyn vahvistaminen, siirtolaisuuden hallinta sekä korruption vastaisen taistelun tukeminen. Ulkoasiainvaliokunta pitää hyvänä Suomen tuen keskittämistä tietyille sektoreille ja toteaa edellä mainittujen sektoreiden edustavan Suomen kehityspolitiikan painopisteitä.

Valiokunta korostaa erityisesti naisten ja tyttöjen aseman vahvistamiseen kohdistuvan työn tärkeyttä ja huomioi tyytyväisyydellä selonteossa todetun kehityksen naisten lukutaidon ja tyttöjen koulunkäynnin sekä terveydenhuollon suhteen. On tärkeää, että näistä tuloksista pidetään kiinni ja edistyksen jatkumisen ei anneta vaarantua Afganistanin turvallisuustilanteen muutoksista huolimatta. Lisäksi on tärkeää huolehtia, että kiinnitetään huomiota näiden kehitysvaikutusten aikaansaamiseen myös provinseissa. Tässä onnistumiseksi valiokunta korostaa läheisen yhteistyön tärkeyttä afganistanilaisten ja kansainvälisten, provinssitasoa hyvin tuntevien kansalaisjärjestöjen kanssa.

Selontekoon sisältyy myös Afganistanista lähtöisin olevan muuttoliikkeen hallintaa käsittelevä osio. Valiokunta pitää tärkeänä, että Suomen toiminnan johdonmukaisuuden varmistamiseksi edellä mainittu Afganistanin heikentynyt turvallisuustilanne huomioidaan myös osana turvapaikanhakuprosessia tehtävää arviota lähtömaan ja sen eri alueiden turvallisuustilanteesta. Pakolaisuuteen liittyen valiokunta kiinnittää huomion myös Afganistanin yhteiskunnan monisäikeisyyteen ja useiden vähemmistökansallisuuksien olemassaoloon. On tärkeää vaikuttaa Afganistanin sisäiseen kehitykseen niin, että eri väestöryhmät saavat äänensä kuuluviin yhteiskunnassa ja ne

Valiokunnan mietintö UaVM 7/2018 vp

otetaan mukaan rauhanprosessiin. Tällaisen kehityksen tukemisen kautta voidaan osaltaan vähentää hallitsematonta muuttoliikettä.

Esitys Suomen osallistumisen lisäämisestä Naton Resolute Support -kriisinhallintaoperaatioon

Sotilaallisen kriisinhallinnan keinoin Suomi on osallistunut Afganistanin vakauttamiseen vuodesta 2002 lähtien: ensin osana ISAF-operaatiota ja vuodesta 2015 alkaen sen korvauksessa Naton Resolute Support -operaatiossa (RS). RS-operaation tehtävänä on kouluttaa, tukea ja neuvoa Afganistanin turvallisuusjoukkoja (ANSF) strategisella tasolla. Tavoitteena on saattaa Afganistanin turvallisuusjoukot ja -rakenteet sellaiselle tasolle, että ne pystyvät lopulta itsenäisesti ja uskottavasti pitämään maan turvallisuustilanteen vakaana hyvän hallinnon periaatteita noudattaen ja ihmisoikeuksia kunnioittaen.

RS-operaatio oli tarkoitus supistaa ja lakkauttaa asteittain vuoden 2016 lopussa, mutta Afganistanin heikentynyt turvallisuustilanne ei mahdollistanut näitä suunnitelmia. Päinvastoin, selonteon mukaan operaatioon osallistuvat maat, mukaan lukien Suomi, ovat päätyneet tilannearviossaan siihen johtopäätökseen, että operaatiota on jatkettava alkuperäistä suunnitelmaa pidempään ja sitä on vahvistettava, jotta päästäisiin kestävämmän rauhan tielle ja vakauttamaan Afganistanin turvallisuustilannetta. Ulkoasiainvaliokunta jakaa tämän yhteisen arvion.

Osana tätä vahvistamissuunnitelmaa selonteossa esitetään Suomen kokonaisvahvuuden nostamista operaatiossa nykyisestä 40:stä enintään 60 sotilaaseen. Tämä tapahtuisi 1.1.2019 alkaen, ja osallistuminen keskitettäisiin Saksan johtamalle pohjoiselle komentoalueelle Mazar-e-Sharifiin, jossa Suomella on valmiit kansallisen huollon vaatimat tukeutumisyjärjestelmät, sopimukset ja tukikohtarakenteet. Operaatioon asetettaisiin kevennetty jääkärijoukkue, neuvonantajia, kouluttajia ja esikuntahenkilöstöä. Samalla Suomen osallistumiselle RS-operaatioon muodostuisi selkeä alueellinen ja toiminnallinen painopiste. Saadun selvityksen mukaan lisäksi olisi tarkoitus jättää muutamia suomalaisia neuvonantajia Kabuliin.

Kokonaisuudessaan operaation kokoa on tarkoitus kasvattaa nykyisestä 14 600 sotilaasta noin 16 000 sotilaaseen. Operaatioon osallistuu yhteensä 39 valtiota. Operaation jatkolle ei ole määritetty kestoja, mutta selonteossa todetaan, että Yhdysvallat on arvioinut tuen tarpeen jatkuvan vuoteen 2024 saakka.

Ulkoasiainvaliokunta korostaa operaation toiminnan ja turvallisuuden kannalta oikeusperustan, voimankäytösääntöjen ja riskiarvion tärkeyttä. Puolustusvaliokunta on käsitellyt näitä asioita omassa lausunnossaan ja todennut niiden olevan asianmukaisessa kunnossa. (PuVL 9/2018 vp — VNS 3/2018 vp). Ottaen huomioon Afganistanin turvallisuustilanteen hauraus ulkoasianvaliokunta pitää tärkeänä, että turvallisuustilannetta, mukaan lukien sen vaikutukset suomalaisille rauhanturvaajille, seurataan tarkasti ja eduskuntaa informoidaan asiassa säännöllisesti. Valiokunta pitää myös tärkeänä, että YK:n turvallisuusneuvosto on ilmaissut yksimielisesti tukensa RS-operaatiolle joulukuussa 2014 hyväksytyllä päätöslauselmalla (pl 2189), vaikka kansainvälisoikeudellisesti RS-operaatio ei YK:n turvallisuusneuvoston mandaattia edellyttänytkään.

Valiokunnan mietintö UaVM 7/2018 vp

Vuonna 2019 sotilaallisen kriisinhallinnan kokonaiskustannukset Afganistanissa nousisivat 16,2 miljoonaan euroon. Vahvuuden nostamiseen on varauduttu julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2019—2200 ja se voitaisiin näin ollen toteuttaa nykyisten kehysten puitteissa.

Johtopäätökset

Ulkoasiainvaliokunta puoltaa Suomen osallistumisen vahvistamista Naton Resolute Support -operaatiossa Afganistanissa. Valiokunta pitää sitä tärkeänä osana Suomen pitkäjänteistä ja kokonaisvaltaista tukea Afganistanin vakauttamispyrkimyksille. Kyseessä on Afganistanin tulevaisuuden lisäksi niin alueellinen kuin laajemmin kansainvälinen turvallisuus liittyen erityisesti terrorismin ja huumeiden vastaiseen yhteistyöhön. Operaation vahvistaminen on myös luonteva osa Suomen aktiivista osallistumista sotilaalliseen kriisinhallintaan. Lisäksi se osaltaan tukee Suomen asemaa Naton edistyneenä kumppanimaana.

Samalla valiokunta kuitenkin toteaa, että vaikka kansainvälinen yhteisö, mukaan lukien Suomi, on osallistunut Afganistanin tukemiseen mittavalla panoksella jo vajaan kahdenkymmenen vuoden ajan, puuttuu pysyvä ratkaisu maan vakauttamiseksi edelleen. Tässä Afganistanin oman, kansallisen rauhanprosessin eteneminen olisi keskeisessä roolissa. Sen edistämiseksi Suomen on jatkossa tärkeää vaikuttaa siihen, että kansallisiin rauhanneuvotteluihin saadaan mukaan kaikki rauhan aikaansaamiseksi tarvittavat ryhmittymät.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Ulkoasiainvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy kannanoton selonteon VNS 3/2018 vp johdosta.

Valiokunnan kannanottoehdotus

Eduskunnalla ei ole huomautettavaa selonteon johdosta.

Helsingissä 13.6.2018

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Matti Vanhanen kesk
varapuheenjohtaja Pertti Salolainen kok
jäsen Paavo Arhinmäki vas
jäsen Tiina Elovaara sin
jäsen Pekka Haavisto vihr
jäsen Seppo Kääriäinen kesk
jäsen Aila Paloniemi kesk
jäsen Antti Rinne sd

Valiokunnan mietintö UaVM 7/2018 vp

jäsen Lenita Toivakka kok
jäsen Erkki Tuomioja sd
jäsen Jutta Urpilainen sd
jäsen Stefan Wallin r
jäsen Ben Zyskowitz kok
varajäsen Susanna Huovinen sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tiina Larvala

Valiokunnan mietintö UaVM 7/2018 vp
Vastalause

VASTALAUSE

Perustelut

Afganistanin turvallisuustilanne on viime vuosina heikentynyt selvästi ja sen myötä myös maan humanitaarinen tilanne on heikoissa kantimissa. Afganistan tarvitsee edelleen kansainvälisen yhteisön tukea. Afganistanin tilanteeseen ei kuitenkaan ole sotilaallista ratkaisua. Afganistanin tukeminen tapahtuu parhaiten tukemalla siviilikriisinhallintaa sekä kehitys- ja koulutusyhteistyötä - ei sotilasoperaatiolla. Lisäksi Afganistanissa tarvitaan humanitaarista apua. Afganistanin hallituksen omaa toimintaa maansa vakauttamisessa ja kehittämisessä tulee tukea. Lisäksi tulee tukea yhteiskunnan instituutioiden rakentamista ja naisten sekä tyttöjen oikeuksia. Suomella olisi kehitysyhteistyössä ja siviilikriisinhallinnassa paljon enemmän annettavaa kuin sotilasoperaation kautta.

Suomen linjana on aikaisemmin ollut joukkojen vähentäminen ja vetäminen pois Afganistanista. Tätä linjaa Vasemmistoliitto on tukenut. Nyt valtioneuvosto on tekemässä tähän linjaan muutosta, ilman syvällistä analyysiä ja kestäviä perusteluja. Valtioneuvosto ei pysty tarjoamaan selonteossa strategiaa tai näkymää siitä, miten Afganistanin kriisi ratkaistaan ja miten kestävä yhteiskunta rakennetaan. Jos missä tahansa maassa tai alueella ollaan lisäämässä sotilaiden määrää, pitää se pystyä perustelemaan sillä, mitä lisäarvoa suomalaiset sotilaat tuovat alueelle ja mitä sellaista osaamista suomalaisilla on tarjota kriisin ratkaisuun, jota ei tulisi ilman suomalaisia joukkoja.

Yhdysvaltojen presidentin Donald Trumpin käänös Afganistanin politiikassa ja pyyntö lisäjoukkojen lähettämisestä näyttää muuttaneen suunnitelmat muissakin maissa: Nato-johtoiseen operaatioon osallistuvat maat ovat lisäämässä jonkun verran sotilaitaan Afganistanissa. Myös Suomen osallistumisvahvuus Naton Resolute Support -operaatiossa halutaan nostaa noin 40 sotilaasta noin 60 sotilaaseen. Afganistanin operaation vahvistaminen on tarkoitus siunata Naton huipukokouksessa heinäkuussa ja Suomen osallistumisvahvuuden nostaminen on nähtävissä lähinnä Yhdysvaltain ja Naton miellyttämiseksi. Sinänsä suomalaisten sotilaiden läsnäolo ei ole määrällisesti nousemassa merkittävästi, prosentuaalisesti toki kyllä. Suhteellisen vähäisestä määrästä huolimatta kysymys on periaatteellisesti isosta asiasta, Suomen linjan kääntämisestä 180 astetta.

Trumpin strategia joukkojen lisäämisestä ei tarjoa Afganistanille mitään uutta toivoa. Huolimatta noin 16 vuotta jatkuneesta mittavasta kansainvälisestä avusta Afganistan on edelleen yksi maailman köyhimmistä maista ja valtiona hyvin hauras. Nyt olisi aika luoda Afganistaniin uusia toimintatapoja. Lisäksi olisi tärkeää analysoida miksi Afganistanin vakauttaminen ei ole onnistunut.

Myös ulkoasianvaliokunta toteaa yksimielisessä lausunnossaan, (UaVL 4/2018 vp) että "jatkossa valiokunta pitää tärkeänä, että myös Suomi arvioi sitä, miksi kansainvälisen yhteisön mittavasta avusta huolimatta Afganistanin vakauttaminen ei ole onnistunut ja että eduskunnalle annetaan Afganistanin tilanteesta mahdollisimman oikea ja realistinen kokonaiskuva. Se edellyttää kriittistä tarkastelua niin Afganistanin turvallisuustilanteen, oikeusvaltiokehityksen ja hallinnon kehittämisen kuin taloudellisen kehityksen osalta."

Valiokunnan mietintö UaVM 7/2018 vp
Vastalause

Valtioneuvoston selonteko ei riittävästi myöskään huomioi Afganistanin humanitaarista kriisiä. Suomen Punaisen Ristin mukaan yli kaksi miljoonaa ihmistä on hätäavun tarpeessa suoraan konfliktin vuoksi ja kaiken kaikkiaan humanitaarisen avun tarpeessa on noin 3,3 miljoona ihmistä, eli 10% maan väestöstä. Moni kuolee tai saa pysyviä vammoja koska tarvittavia terveyspalveluja ei ole saatavilla. Tämän lisäksi maassa on myös merkittäviä luonnonkatastrofiriskejä esimerkiksi vakava kuivuus, joka uhkaa laajoja alueita.

On lisäksi moraalisesti kestämatöntä, että samaan aikaan kun puhutaan Afganistanin turvallisuustilanteen selkeästä heikentymisestä, turvapaikanhakijoita pakkopalautetaan vainon ja väkivaltaisuuksien keskelle. Samaan aikaan kun Afganistanin turvallisuustilanne on heikentynyt, Suomi ja EU ovat pyrkineet tehostamaan kielteisen päätöksen saaneiden turvapaikanhakijoiden palautuksia maahan muun muassa kahden- ja monenvälisin palautussopimuksin. Suomi pakkopalauttaa ihmisiä myös pääkaupunki Kabuliin, joka on ollut viime vuosina maan vaarallisin paikka siviileille. Esimerkiksi ihmisoikeusjärjestö Amnesty International on ottanut järjestölle poikkeuksellisen kannan ja vedonnut Suomen hallitukseen palautusten keskeyttämiseksi Afganistaniin. Afganistaniin ei tulisi tällä hetkellä palauttaa ketään. Aivan vähintäänkin lasten ja lapsiperheiden palautukset tulisi lopettaa.

Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän kanta joukkojen lisäysesitykseen on kielteinen. Suomalaisen sotilaiden lisääminen ei ratkaise afganistanilaisten turvallisuus- tai kehitystilannetta. Pikemminkin pitäisi päinvastoin huolellisesti selvittää hallitusti irtautumista sotilaallisesta operaatiosta. Ratkaisun avaimet ovat muissa kuin sotilaallisissa toiminna. Sotilaisiin käytettävät varat pitäisi ohjata siviilipuolelle Afganistaniin. Maan vakauttamisessa Afganistanin oman, kansallisen rauhanprosessin eteneminen on keskeisessä roolissa. Tässä Suomi pystyisi varmasti tarjoamaan osaamistaan rauhanvälityksessä ja siviilikriisinhallinnassa.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että selonteon johdosta hyväksytään seuraava kannanotto.

Vastalauseen kannanotto

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ei ryhdy toimiin joukkojen lisäämiseksi Afganistanissa.

Helsingissä 13.6.2018

Paavo Arhinmäki (vas)